

NATUR FOR ALLE

Fortid og nutid fortalt gennem fotografi

Projektet

Velkommen til en uge fyldt med natur og fotografering!

Denne uge er specielt tilrettelagt for børn, der har lyst til at lære at tage smukke billeder af naturen omkring os. Vi vil vise jer, hvordan man bruger et kamera, og hvad man skal tænke på for at fange det perfekte øjeblik.

Vi skal både være på skolen og lære om fotografering og tage på spændende turer ud i naturen og rundt i byen.

Vores mål er, at I ikke kun bliver dygtige til at tage billeder, men også begynder at se byens historie og naturens skønhed på en helt ny måde.

Projektets forløb

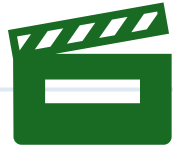

Modul 1

Introduktion til
fotografi

Øve zoom og
lyssætning

Øve perspektiv
og nærbilleder

Modul 2

Se film om
ældres barndom

Fotoøvelse - hvad
laver du i din
fritid?

Modul 3

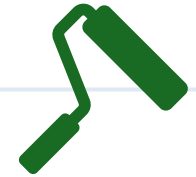
Vandring i
nærområdet og
fotoøvelse:

Fotografér et
særligt sted

Modul 4

På tur i fjeldet
med kameraet

Modul 5

Billedbehandling

Modul 1

Introduktion til fotografi

Modulplan

1.
modul

	Præsentation af hinanden.
	Læse og tale om at tage billeder med kameraer og lys.
	Tage billeder af hinanden med zoom og i modlys og medlys.

Kameraet

Kameraer er tilgængelige for de fleste i dag. Der er flere typer kameraer, som kan bruges i dette projekt:

- Smartphone
- Tablet
- Kompaktkamera
- Spejlreflekskamera

De forskellige kameraer har hver deres fordele og ulemper, men man siger ofte, at “det bedste kamera er det man har på sig”.

Alle kameraerne kan nemlig tage fantastiske billeder, hvis man lærer at bruge dem.

Zoom ind og ud

Først skal vi se på kameraets zoomfunktion

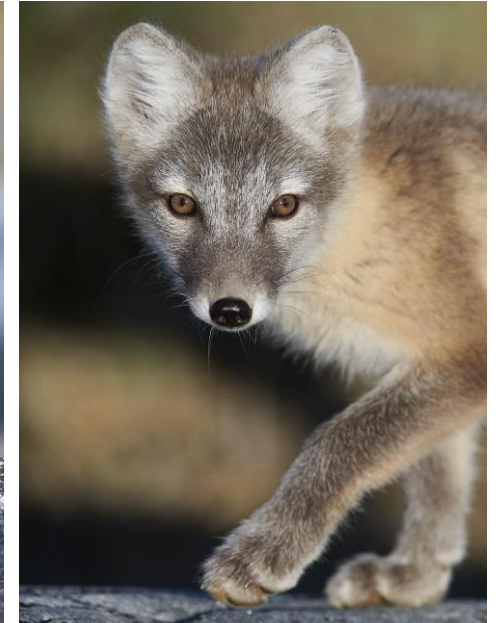
Både telefoner og tablets kan zoome ind.

Når man zoomer ind, så får man det, der kaldes en tele. Når man zoomer ud, så får man en vidvinkel.

Når vi zoomer ind på noget, kommer det tættere på, og vi får mindre af baggrunden med. På den måde står personen mere frem.

Zoomer man ud til vidvinkel, får man mere af omgivelserne med - det kan også fortælle en historie.

Portræt: Tæt på hovedet

Helfigur. Zoomet mindre tæt på, viser også kroppen.

Vidvinkel med polarræven som en lille del af billedet.

Se lyset

Fotografi betyder 'at tegne med lys'. Og lys er ikke *bare* lys.

Lys kan være både blødt og hårdt, varmt og koldt.

Og nu skal vi prøve kræfter med medlys, modlys og sidelys.

Medlys

Når man fotograferer i medlys, har man solen bag sig så lyset rammer på det man fotograferer foran sig.

Modlys

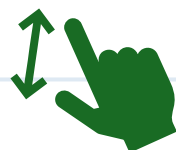
Når man fotograferer i modlys vender man kameraet imod lyset så lyset skinner imod kameraet. Det kan give spændene silhuetter og dramatiske effekter.

Sidelys

I sidelys falder lyset ned på motivets ene side. Det skaber skygger fx i ansigtet og kan give spændende former.

Foto-opgaver

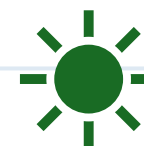

Opgave 1 : Fotografér hinanden ved at bruge zoom på kameraet.

Fotografér hinanden tæt på og langt fra.

Brug zoomen på kameraet til at lave portrætter med vidvinkel og tele.

Brug også benene, gå tæt på og længere væk. Tænk over baggrunden. Hjælper den med at fortælle en historie eller tager den opmærksomhed fra motivet?

Opgave 2: Fotografer et andet motiv i medlys, sidelys og modlys.

Gå rundt om motivet og se hvordan lyset ændrer sig.

Tag bare mange billeder, så kan du altid vælge det bedste til sidst og slette de andre.

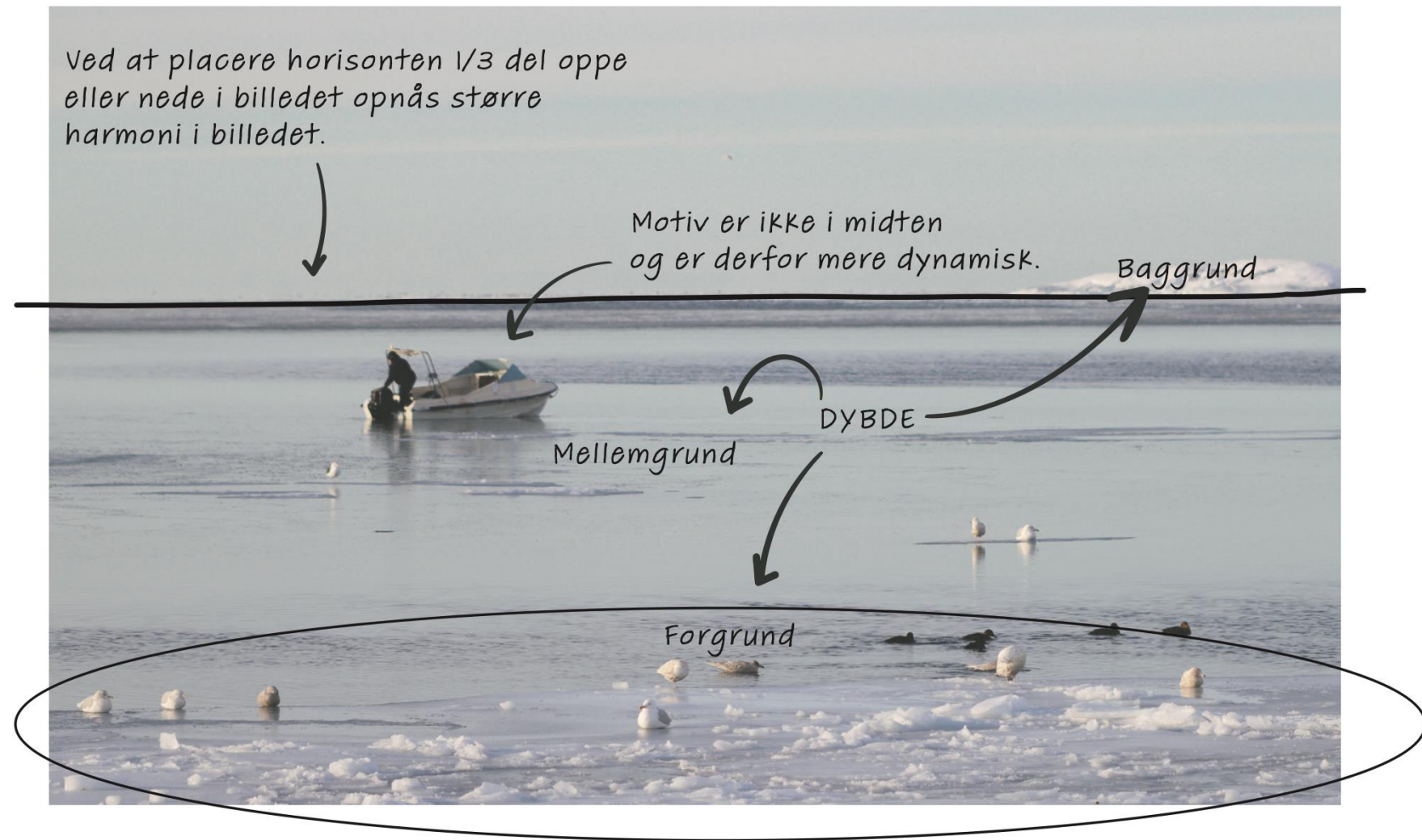
Komposition

Når man komponerer et billede, bygger man det op.

Hvor skal de forskellige ting i billedet være?

I en god komposition ledes øjet til det, fotografen gerne vil vise som det første, altså hovedmotivet.

Her er nogle helt enkelte råd til en god komposition.

?

Kan du se, hvor
forgrunden,
mellemgrunden og
baggrunden er på
billedet?

Hvad er mon
hovedmotivet?

Find de linjer, der er i
billedet og sæt streger
direkte på billedet.

Perspektiver

Kameravinklen afgør, hvilket perspektiv vi ser motivet fra.

Vi kan fotografere motivet:

1. Nedefra (frøperspektiv)
2. Fra samme niveau som motivet (normalperspektiv)
3. Oppefra (fugleperspektiv).

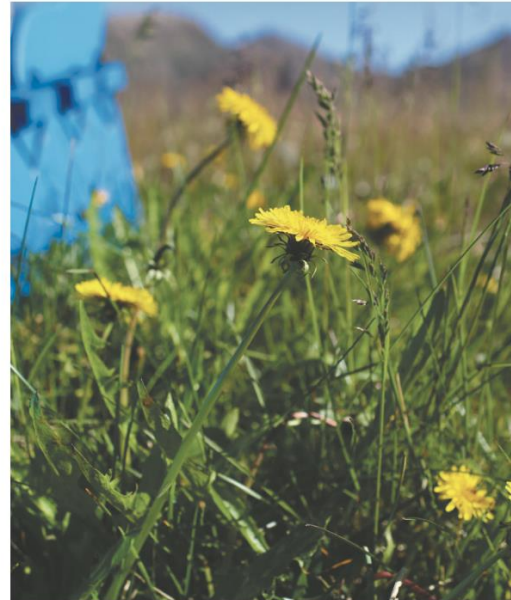
Det har stor betydning for, hvordan man oplever motivet.

Frøperspektiv

Når man fotograferer nedefra, ser motivet større eller mere faretruende ud.

Øjenhøjde

Motivet ser mere normal ud og bruges ofte til at illustrere fakta.

Fugleperspektiv

Når man fotograferer oppefra kommer motivet til at fremstå lille og uskyldigt

TIP: Som fotograf får man ofte det bedste billede ved at prøve forskellige vinkler af. Prøv at finde en spændende vinkel ved at gå ned i knæ, lægge dig på maven eller klatre højt op.

Nærbilleder

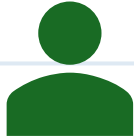
Verden er fyldt med smukke detaljer, så prøv at zoom ind på dem. Bruger du en tablet eller mobil kan det være en fordel at zoome lidt ind, eller undersøge om kameraet har en macro-indstilling.

Hold kameraet helt stille, mens du tager billedet og prøv at bruge kameraets blitz. Det hjælper med at 'fryse' øjeblikket.

Der er spændene motiver i lav på sten, is, blomster og overalt i hverdagen, man skal bare lige få øje på dem.

Foto-opgaver

Opgave 3 : Fotografér hinanden oppefra, nedefra og i øjenhøjde.

Del jer op i små grupper og fotografér hinanden fra de tre forskellige perspektiver: Fugl (oppe fra), Normal (øjnehøjde) og Frø (nedefra).

Kig derefter på billederne sammen og snak om, om personen på billedet virker større, mindre, mere skræmmende eller rarere fra den ene eller anden vinkel.

Hvis I har tid, kan I prøve at finde andre motiver og fotografere dem fra forskellige vinkler.

Opgave 4: Tag nærbilleder.

Prøv at tage et nærbillede af noget småt, som for eksempel en blomst, lav på sten, mønstre i isen eller en blyant.

Tænk over de ting i lærte i afsnittet om komposition. Er der en forgrund? Hvad er der i baggrunden? Skal hovedmotivet være i midten? Tag massere af billeder, så er de større chance for at få nogle gode, og dem der ikke bliver gode kan man altid slette senere.

TIP: Man får tit det bedste billede ved at prøve forskellige vinkler af. Prøv at finde en spændende vinkel ved at gå ned i knæ, lægge dig på maven eller klatre højt op.

Modul 2

De ældres fortællinger

Modulplan

2. modul

	Se videoklippene med de ældre.
	Gå sammen ud til der, hvor I holder frikvarter og vis, hvad I laver, når I har fri.
	Fotografer hinanden, så I får billeder af det I laver. I kan skiftes til at være modeller og fotografer - brug de forskellige vinkler og perspektiver.
	Gå ind igen og se på billederne sammen og tal om, hvad der gør billederne gode og om de kunne blive endnu bedre.

Tre små film

Vi ser 3 korte film med fortællinger fra:

- Sofie Boassen
- Akaaraq Samuel Olsen
- Carla Rosing Olsen

De ældre har et rigt sprog, som gør at de kan fortælle en historie og give os et billede af deres historie. Hver film varer 5-6 minutter.

Spørgsmål til jer:

- De ældre bruger en del ord, vi ikke bruger til dagligt i dag. Kan I nævne nogen?
- Læg mærke til de grønlandske ord for retningsbeskrivelser og tal om dem i klassen. Ordene kan også ses på næste side.
- Hvad var sommeraktiviteterne, og hvad var vinteraktiviteterne?
- De ældre fortæller om deres lege, hvordan leger I selv og hvor?

Sofie

Akaaraq

Carla

Avannaa

- anna
- aajanna
- taavani
- aajinninga

Kitaa

- sanna
- tasanna
- tasamani
- tasama

Kangia

- panna
- tappanna
- tappavani
- tappava

Kujataa

- qanna
- taqqanna
- taqqavani
- taqqava

A person with dark hair, wearing a dark green jacket with white sleeves and a patterned scarf, is seen from the back, holding a black camera to their eye. They are standing outdoors, looking out over a coastal landscape. In the background, there are blue buildings, a sandy area, and a clear blue sky. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

Modul 3

Et særligt sted

Modulplan

3. modul

	Find udvalgte steder fra jeres egen by på et kort. I har fået et gammelt billede af et sted fra jeres by. Find det sted på kortet.
	Gå en tur til de udvalgte steder.
	Når I kommer til det sted, hvor det gamle billede er fra, tag så et billede, der ligner det gamle billede.
	Hjemme på skolen ser vi på billederne sammen og taler om, hvad der gør billederne gode og om de kunne blive endnu bedre.

Byens udvikling

Se hvordan byen har udviklet sig fra det øverste billede til det nederste billede.

1. Hvad går igen på det to billeder?
2. Hvad har ændret sig?

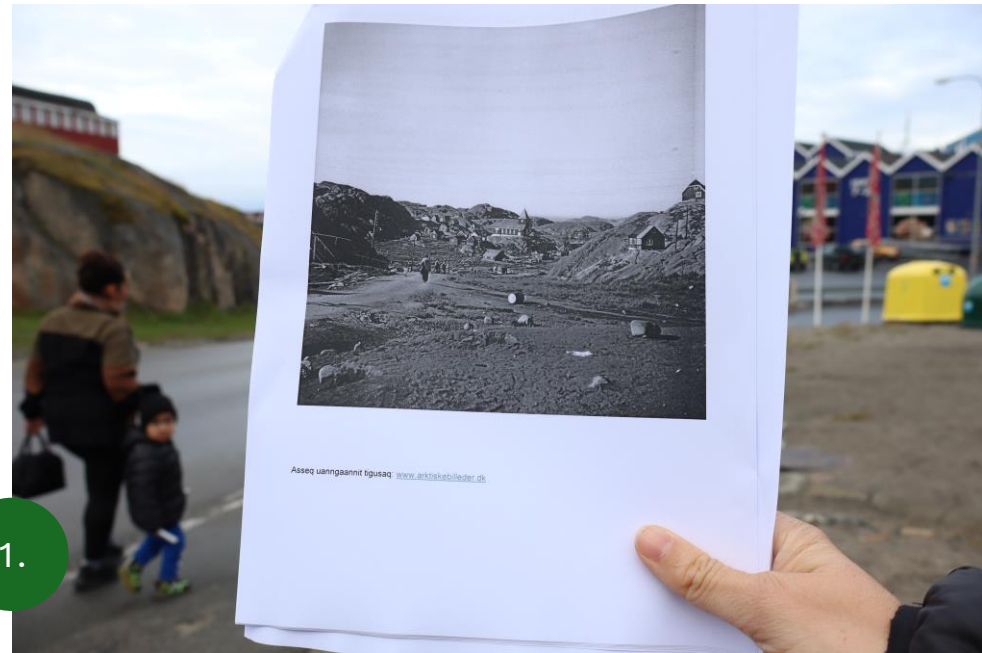

Foto-opgaver

Opgave 1 : Tag et billede af det sted i byen, som I har fået et gammelt fotografi af.

Sørg for at tage et billede, hvor horisonten er lige.

Tag evt. et billede, hvor der indgår biler eller mennesker. På denne måde opstår der liv i billedet.

Tænk over komposition, som I har lært om i Modul 1.

Opgave 2: Hold det gamle fotografi op foran samme sted i byen og tag et billede.

Se på forrige side, hvordan det gamle fotografi er holdt oppe foran samme sted i byen i dag.

Læg mærke til, hvad der har ændret sig.

Modul 4

På fototur i fjeldet

Modulplan

4. modul

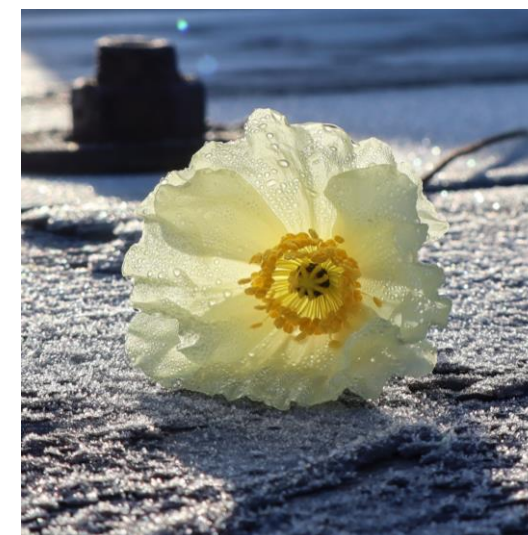
	Tag sammen ud i fjeldet eller naturområde tæt på skolen.
	Tag billeder af planter, sten, vandhuller, dyr osv. Tag billederne fra alle de vinkler og perspektiver, I har lært om.
	Find fem forskellige planter, dyr eller klipper og tag gode billeder af dem.

Aktiviteter i fjeldet

- Husker I ordene for sted og retning fra fortællingerne?
- Tag billeder af landskaber, dyr og fugle som I ser på vejen.

Husk at tænke over:

- Komposition, lys, forgrund og baggrund. Horisonten er bedst 1/3 oppe eller nede i billedet. Tag mange forskellige billeder af dit motiv, så kan du finde frem til den bedste vinkel.
- Find 5 forskellige ting fra naturen, som du gør dig umage med at tage billeder af. Fx qajaasat, sortebær, mos, sne, is, klippe, slædehund, insekter, ravn, sten, græs, sø, havet.

Her ses qajaasat

Modul 5

Billed- behandling

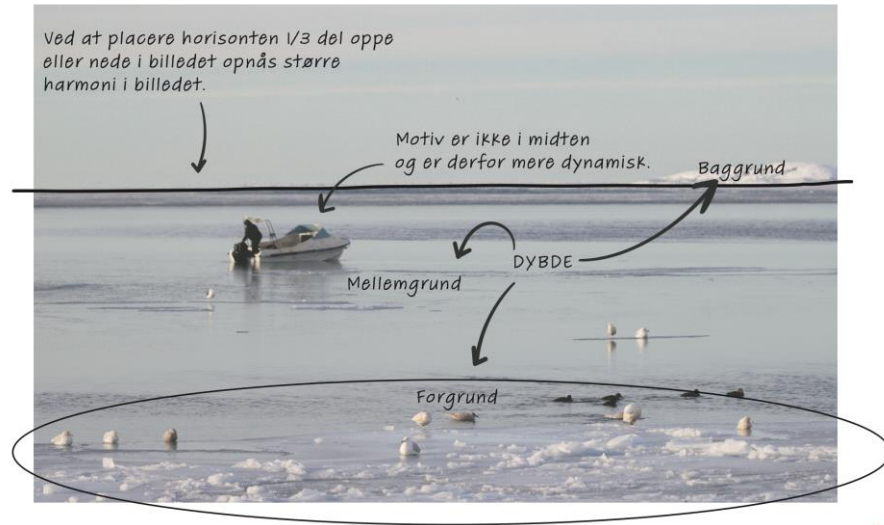
Modulplan

5. modul

	Tal om, hvordan man kan billedbehandle sit billede så det bliver endnu bedre. Husk på, hvad I har lært tidligere.
	Beskær jeres billeder og rediger farver mm.
	Præsenter jeres udvalgte billeder for hinanden.

Forkæl dine billeder

Et godt billede kan næsten altid blive bedre, og det kan gøres i et billedbehandlingsprogram. Husk at tænke på de kompositionstips I har fået tidligere, når I beskærer billederne.

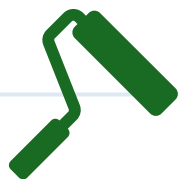
Et billede kan hurtigt gøres bedre ved:

- Rette horisonten så den bliver lige
- Gøre lysere eller mørkere
- Optimere eller helt fjerne farverne
- Tilføje kontrast til billedet.

Fotografen vil vise kvinden på ski. Ved at beskære billedet kan man 'skære' alt det overflødige væk, så det kun er det vigtigste, der kommer med, men med plads foran motivet.

Foto-opgaver

Opgave 1 : Forkæl dine billeder!

Udvælg 5 af de billeder, du har taget gennem forløbet.

Prøv at beskære billedet. Hvis billedet har en horisont, så prøv at beskære, så horisonten er 1/3 oppe eller nede.

Prøv at gøre billedet lysere eller mørkere.

Prøv at lege med kontrast og skarphed. Hvad synes du virker bedst? Prøv også at fjerne farverne helt, så billedet bliver sort/hvid. Hvordan ser det ud?

Opgave 2: Præsenter dit billede foran klassen

Præsenter et billede for de andre.

Fortæl, hvorfor du har valgt netop dette billede.

Afslutning

Hvad har I lært under dette fotoforløb?

Hvad har været det sjoveste?

Modul 1:
Introduktion

Modul 2:
Fortællinger

Modul 3:
Særlige steder

Modul 4:
I fjeldet

Modul 5:
Behandling

Modul 6 (tilvalg)

Guide til spejlrefleks

Guide til spejlrefleks

Dette projekt er tiltænkt at kunne bruges med alle former for kameraer, og på mange måder er kameraet i en mobil eller tablet et rigtig godt udgangspunkt. Ikke desto mindre er der noget særligt ved at bruge et 'rigtigt' kamera.

Derfor har Tilioq fået sponsoreret spejlreflekskameraer (EOS R100) af Canon, som kan lånes ud til skoler i forbindelse med dette forløb. I kan tage kontakt til Tilioq på info@tilioq.gl hvis relevant.

På de kommende sider gennemgås noget af den grundlæggende kamerateknik, der er god at kende, når man vil lære at fotografere med et spejlreflekskamera. Bruger man spejlreflekskameraer, men ikke ønsker at gå længere ned i det fototekniske, kan man også bare bruge kameraets auto-funktion.

Kameraet har en masse knapper som man med tiden kan fordybe sig i. Hvor et kamera i en mobil eller tablet selv kan analysere sig frem den bedste teknik, kræver de 'rigtige' kameraer nogle gange noget mere. Man kan derfor hurtigere ende med slørede billeder; men hvis de bliver behandlet ordentligt kan man til gengæld få fantastiske resultater.

De vigtigste elementer i kamerateknikken fremgår på de næste sider.

I tillæg til det anbefales det at se en guide til brug af kameraet på YouTube.

Videoen '[Canon R100 Tutorial - Complete Beginner Guide](#)' er under 25 minutter lang men tager jer igennem alle kameraets funktioner. Videoen er på engelsk.

Lukketid

Når kameraet tager et billede åbner den et spejl eller en klap og lukker lys ind.

Jo længere klappen er åben, jo mere lys kan den lukke ind. Det kaldes 'lukketiden'.

Men alt det der sker foran kameraet imens den lukker lys ind kommer med, og bevægelse bliver derfor sløret.

Bevæger man kameraet imens det lukker lys ind, bliver alt på billedet sløret, så hvis man tager billeder på en lang lukketid som det øverst til venstre, må man holde kameraet helt stille, hvis noget skal blive skarpt. Til det kan man bruge et stativ, men man kan også sætte kameraet på et bord eller en sten, eller bare prøve at holde det så stille som muligt.

For at undgå rystede billeder plejer man at sige at lukketiden skal være på mindst $1/50$ af et sekund.

Indstil lukketiden ved at dreje knappen på toppen af kameraet til M eller Tv, og juster på hjulet.

1/8, lang lukketid. Bevægelsen kan ses. Kan også bruges til at tage billeder i mørke, på stativ.

1/500, kort lukketid. Fryser bevægelse. God til at tage sportsbilleder

Blænde

Blænden justerer, ligesom lukketiden, også hvor meget lys der kommer ind i kameraet. Er blændetallet lavt som fx. 4,5 kommer der mere lys ind end hvis den er på 11, og dermed kan man nemmere få en *hurtig* lukketid og fryse motivets bevægelser og undgå slørede billeder.

Men blænden styrer også hvor stor *dybdeskarpheden* er.

Jo lavere tallet er, jo mindre er området der er i fokus. På billederne til venstre kan man se at det øverste billede er taget med blænde 2,8 og har en sløret baggrund, mens det nedenunder er taget med blænde 8 og derfor er baggrunden mindre sløret.

For sløret baggrund: lavt blændetal (fx. 4,5).

For skarpere baggrund: højt blændetal (fx. 16).

Men husk at et højere blænde-tal giver mindre lys og dermed længere lukketid.

Indstil blænden ved at dreje knappen på toppen af kameraet til M eller Av, og juster den så på hjulet.

F2.8, stor blænde. Lille blændetal, stor åbning. Lav dybdeskarphed.

F. 8 lille blænde. Stor blændetal, lille åbning. Motiv og baggrund er i fokus.

ISO - lysfølsomhed

ISO er den tredje faktor der bestemmer hvor meget lys du lukker ind og dermed hvorvidt du kan 'fryse' bevægelserne på billedet.

Ved at indstille kameraet til et højt ISO-tal, gør du kameraets sensor mere lysfølsom så det på den måde kan fotografere i mørke.

Men ligesom med blænde og lukketid har det en anden påvirkning. En høj ISO giver mere støj på billedet, som dermed bliver mere 'støvet'.

Hvis der er masser af lys anbefales det derfor, at man fotograferer med et lavt ISO-tal, som fx 100, der giver renere billeder.

Hvis du derimod fotograferer i mørkere omgivelser anbefales det at du sætter ISO tallet højt, fx. ISO 3200, så det hele ikke bliver rystet.

I mørke sætte blændetallet altså lavt (4,5) og ISO-tallet højt (3200). Prøv samtidig at støtte kameraet så det holdes så stille som muligt og brug eventuelt en lampe eller blitz.

Indstil ISO ved at trykke på ISO knappen til venstre på det runde joystick bagpå kameraet, juster så på hjulet på toppen af kameraet.

ISO 100

Renere billeder. Kun ved god belysning.

ISO 3200

Kan tage skarpere billeder ved lav belysning. Dog kan der forekomme pixelfejl.